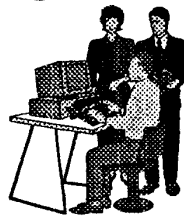

การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิเชียร ภูสุวรรณ์*

จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ดำเนินการมา 1 ปีแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มอบหมายให้ รศ.ดร. สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาติดตามผลสภาพการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ในแต่ละหมวด แต่ละมาตราว่ามีความ คืบหน้ามากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคใดในการดำเนินงานในแต่ละระดับอย่างไรบ้าง เพื่อเป็น ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ในการประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาและกลุ่มผู้ปฏิบัติ ได้กำหนดไว้ 11 ประเด็น คือ 1) การประกันคุณภาพภายใน 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3) การผลิตตำรา สื่อ/เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้ 5) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 6) การจัดการศึกษาแก่ผู้พิการ/ผู้มีความสามารถพิเศษ 7) ความร่วมมือ กับพ่อแม่เพื่อพัฒนาผู้เรียน 8) การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 9) การประเมินผลผู้เรียน แนวใหม่ 10) การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ และ 11) การจัดการศึกษาปฐมวัย โดยจะต้องมีการ ปฏิบัติร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความก้าวหน้ามาก ผลการประเมินการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปรากฏดังนี้

1. ความก้าวหน้าจำแนกตามรายหมวด พบว่าเกือบทุกหมวดมีการดำเนินการในระดับก้าวหน้า มาก โดยมีคะแนนความก้าวหน้ามากกว่าร้อยละ 80 ยกเว้นหมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทาง การศึกษา (72%) หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (38%) และหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา (37%) ซึ่งดำเนินการได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

*ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จังหวัดราชบุรี

2. ความก้าวหน้าของหน่วยงานปฏิบัติระดับสถานศึกษา ผู้เขียนได้ศึกษารายการประเมินที่เกี่ยวข้องกับ หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการในเรื่อง การผลิตตำรา สื่อ IT การศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ IT ได้ในระดับปานกลาง และมีปัญหา/อุปสรรค อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 รายการ เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานในกลุ่มครูอาจารย์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่าการผลิตตำรา สื่อ IT การศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และมีปัญหาในระดับปานกลางด้านการพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ IT นั้นมีการปฏิบัติในระดับปานกลางและมีปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน

ซึ่งผลการประเมินสอดคล้องกับรายงานการวิจัย ของนางพรพรรณ ไทยางกูร และคณะสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (สสวท.) ปี 2543 พบว่า สาเหตุการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนยังไม่มี ความก้าวหน้าเท่าที่ควร และขาดประสิทธิภาพเนื่องจากมีครูที่จบสาขาคอมพิวเตอร์โดยตรงไม่ถึงร้อยละ 30 ของครูที่สอนคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่มีอยู่ประมาณ 7,200 คน ทำให้ขาดบุคลากรผู้ชำนาญการ ขาดความรู้ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ด้านโอกาสของผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ เพียงบางระดับชั้นและรายวิชาที่เปิดสอนจะเป็นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นส่วนใหญ่ การนำเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอนจะทำได้น้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการของครูและนักเรียน ประกอบกับสถานศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ดกเกินไป ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงรักษา

จากผลการประเมิน แนวทางดำเนินการตามหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งผู้เขียนพิจารณาเห็นว่า แนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ควรดำเนินการดังนี้

1. ระดับนโยบาย กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรกำหนดนโยบาย และแผนในการกำกับติดตาม ประเมินผลการส่งเสริมแนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรายงานผลความก้าวหน้าทุก ๆ 6 เดือน

2. ระดับปฏิบัติ สถานศึกษาจัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำหน่วยงานที่ผลิต จำหน่ายเปิดสอนคอมพิวเตอร์ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้

3. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาโครงการงานคอมพิวเตอร์ นอกจากสสวท. ที่ได้ดำเนินการแล้ว สถานศึกษาต้องเร่งพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยครูผู้สอน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ร่วมกันผลิตแบบเรียน ตำรา สื่อ IT ให้มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำโครงการเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

ตามความสนใจ โดยให้ผู้เรียนได้สำรวจข้อมูล เกี่ยวกับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้คอมพิวเตอร์ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมต่าง ๆ ตามที่นักเรียนสนใจและนำเสนอเป็นโครงการสำรวจ เป็นต้น

4. ส่งเสริมด้านขวัญ และกำลังใจ คัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ยกย่องเป็นครูแกนนำ ครูต้นแบบ และครูแห่งชาติ ตามแนวทางของ สกศ. และขยายเครือข่ายมีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้มีความก้าวหน้า เช่น การนำเสนอโครงการวิชาคอมพิวเตอร์อย่างง่าย ๆ ของนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่จัดทำขึ้นโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นการประกวดและการแข่งขัน แต่จะเน้นความภูมิใจในผลงานที่ผู้เรียนได้มุ่งมั่นทำโครงการขึ้น ตามวัตถุประสงค์ โดยมีการวางแผน ลงมือทำ ตรวจสอบ และปรับปรุงหลาย ๆ ครั้ง จนเป็นที่พอใจ จึงนำเสนอ

ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ ใกล้ชิดกับเครื่องคอมพิวเตอร์ และเห็นว่าไม่ใช่เรื่องยาก และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองสามารถคิดที่จะใช้สร้างโปรแกรมใหม่ ๆ ขึ้นมาได้อย่างสนุกสนานเหมือนกับการวาดรูปในสมุดวาดเขียน มีอิสระในการเรียน ซึ่งจะเป็นการบ่งชี้ว่านโยบายการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จจริง.

เอกสารอ้างอิง.

วีรบุช ปิณฑวนิช "ทำไม...เรียนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนล้มเหลว" สานปฏิรูป ปีที่ 3 ฉบับที่ 31 ตุลาคม 2543.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา "สรุปรายงานการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานหลังครบรอบ 1 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542" วารสารนิเทศการศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2543.